

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 16Csp/85/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217206066
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Desana Janíčková Rusnáková
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2021:2217206066.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou Mgr. Desanou Janíčkovou Rusnákovou v spore žalobcu Tatra banka, a.s., IČO 00 686 930, so sídlom v Bratislave, Hodžovo námestie 3, zastúpeného MCGA legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Partizánska 2, proti žalovanému M. X., N.. XX.X.XXXX, A. Y. W. - F. W., A. L.. XXX/X, zastúpenému HAÁR & PARTNERS, s.r.o. so sídlom v Dunajskej Strede, Hlavná 5931/80, o zaplatenie 52.359,40 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu o zaplatenie sumy 51.979,40 € s 8% ročným úrokom z omeškania zo sumy 48.209,88 € od 10.03.2017 do zaplatenia zamietá.

II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu 16.3.2017 sa žalobca (ďalej aj „banka“) domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu nesplatený zostatok istiny 48.209,88 €, nesplatený zostatok úrokov 1.411,46 €, sankčný úrok 16,08 €, nesplatený zostatok poplatkov 2.721,98 €, úroky z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 48.209,88 € od 10.3.2017 do zaplatenia, paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 € a trovy konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel dňa 1.10.2009 zmluvu o bezúčelovom splátkovom úvere zabezpečenom záložným právom k nehnuteľnosti, ktorá v zmysle § 1 ods. 2 vtedy účinného zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ani v zmysle § 1 ods. 3 aktuálne účinného zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch nie je „spotrebiteľským úverom.“ Na základe zmluvy žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 52.000 €, ktorý mal žalovaný splácať v splátkach po 460,86 €, splatných vždy k 22. dňu v mesiaci, a to po dobu 20 rokov. Žalovaný splátky riadne nesplácal, preto žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný; oznámenie o zosplatnení zaslal žalovanému 14.5.2014. K 9.3.2017 mal žalobca nárok na plnenia uvedené v odseku 1.

3. Tunajší súd (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22.8.2017 č.k. 16Csp/85/2017-88 vo výroku 1/ konanie v časti o zaplatenie sumy 420 € pre späťvzatie žaloby (v časti istiny 380 € a paušálnej náhrady 40 €) zastavil, vo výroku 2/ žalobu o zaplatenie 51.979,40 € s 8% ročným úrokom z omeškania zo sumy 48.209,88 € od 10.3.2017 do zaplatenia (t.j. vo zvyšku) zamietol, vo výroku 3/ žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

4. Rozhodnutie odôvodnil tým, že medzi stranami bola uzavretá zmluva o úvere, ktorá je však zároveň spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko žalobca ju uzatváral v rámci svojho podnikania a žalovaný na iné účely (§ 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka; ďalej len OZ). Preto sa na ňou založený zmluvný vzťah musia najneskôr od 1.4.2015 (zákon č. 106/2014 Z.z.) použiť ustanovenia občianskeho práva. Zmluva ale nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nakoľko poskytnutá suma prevyšuje 20.000 € (§ 1 ods. 2 písm. e/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch).

5. Súčasťou zmluvy sú všeobecné obchodné podmienky (VOP), ktoré oprávňujú banku vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v prípade, ak je dlžník v omeškaní so splatením aspoň časti pohľadávky po dobu dlhšiu ako tri mesiace (ods. 6.5.4 zmluvy, ods. 7.1.písm. a/ VOP), čo zodpovedá dohode strán podľa § 565 OZ. V prípade spotrebiteľskej zmluvy musí byť zároveň dodržaný postup podľa § 53 ods. 9 OZ.

6. V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, účinného v čase rozhodovania súdu, bol súd povinný aj bez návrhu prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Z týchto dôvodov súd aj bez návrhu skúmal možné premlčanie nároku žalobcu, pričom dospel k záveru, že toto je dané.

7. Keďže splátky boli splatné k 22. dňu v mesiaci a žalobca úver zosplatnil listom zo 14.5.2014, muselo sa tak stať pre splátku splatnú 22.1.2014, keďže práve od splatnosti tejto splátky uplynuli do dňa zosplatnenia viac ako tri mesiace. Rovnaký záver vyplýval aj z ustanovenia § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31.3.2015 (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 MObdov 15/2006). S poukazom na cit. ustanovenia OZ v spojení s § 101 a § 103 OZ preto premlčacia doba uplynula 22.1.2017, pričom žaloba bola podaná po jej uplynutí - a zároveň až takmer dva roky po nadobudnutí účinnosti zákona č. 106/2014 Z.z., z ktorého dôvodu nemôže vznikáť ani pochybnosť o prípadnej retroaktívite tejto úpravy. Nárok na príslušenstvo (úroky, úroky z omeškania) podlieha rovnakému režimu ako hlavný záväzok (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 157/2009), a pokiaľ ide o poplatok za predčasné splatenie, ten má po uplynutí doby fixácie (ktorá je podľa základných ustanovení zmluvy dva roky od poskytnutia úveru) nulovú výšku. Úver bol žalovanému poskytnutý 16.10.2009, doba fixácie teda uplynula 16.10.2011. Uvedený výklad je o.i. i priaznivejší pre spotrebiteľa (§ 54 ods. 2 OZ).

8. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 19.11.2018 sp. zn. 23Co/443/2017 rozsudok tunajšieho súdu vo výrokoch 2/ a 3/ zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p., § 379 písm. a/ C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo vzťahu k premlčaniu nároku žalobcu, na ktoré súd prvej inštancie prihliadol bez návrhu žalovaného, poukázal na nález Ústavného súdu SR zo 7.2.2018 sp. zn. PL. ÚS 11/2016 (271/2018 Z.z.), vyhlásený (a účinný) od 27.9.2018, podľa ktorého ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Odvolací súd v ďalšom konaní uložil súdu prvej inštancie posúdiť nárok žalobcu, zistiť, či medzičasom došlo k úhrade časti dlžnej sumy, a ak áno, túto v prospech žalovaného zarátat.

9. Podaním doručeným súdu 25.2.2021 žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu, poukajúc na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie z 22.8.2017.

10. Na základe rozhodnutia odvolacieho súdu tunajší súd na pojednávaní dňa 24.8.2021 doplnil vo veci dokazovanie výsluchom žalobcu a ním predloženým prehľadom platieb žalovaného za obdobie od 31.10.2018 do 20.1.2021. Zistil, že žalovaný v uvedenom období zaplatil žalobcovi sumu 4.977,53 €, z ktorého dôvodu žalobca navrhol uzavretie zmieru dôvodiac tým, že žalovaný jednotlivé platby uhradil aj napriek tomu, že bol oboznámený s obsahom zrušeného rozsudku súdu prvej inštancie, čím v podstate potvrdil, že má záujem svoj dlh uhradiť. Námietol tiež existenciu premlčania, nakoľko podľa jeho názoru premlčaciu dobu nemožno počítať od prvej omeškanej splátky, ale až odo dňa, kedy si žalobca mohol svoj nárok uplatniť na súde, t.j. od uplynutia trojmesačnej lehoty od tejto splátky.

11. Žalovaný sa pridržiaval svojej námietky premlčania.

12. Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nespĺnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 OZ).

13. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9 OZ).

14. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ) sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/>

ZZ/1964/40/20191201>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

15. Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach (OZ) uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 OZ).

16. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§ 103 OZ).

17. Podľa § 558 OZ ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

18. Uznanie dlhu musí byť písomný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi. Pokiaľ ide o premlčaný dlh, jeho uznanie zakladá právnu domnienku jeho existencie len vtedy, ak dlžník, ktorý dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Ak dlžník o premlčaní nevedel, či už pre omyl skutkový alebo právny (napr. nepoznal zákonné ustanovenia o premlčaní), nemá jeho uznanie právne účinky.

19. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že po vznesení námietky premlčania žalovaným je dôvodné žalobu v časti, v ktorej nebola vzatá späť, zamietnuť, a to z rovnakých dôvodov aké vyplývajú z odôvodnenia (zrušeného) rozsudku súdu prvej inštancie z 22.8.2017.

20. V konaní nebolo sporné, že žalobca využil svoje právo predčasne zosplatiť dlh pre riadne a včasné neplatenie jednotlivých splátok zo strany žalovaného (§ 565 OZ), ktorá možnosť vyplývala z úverovej zmluvy i VOP (ods. 6.5.4 zmluvy, ods. 7.1.píms. a/ VOP). Keďže splátky boli splatné k 22. dňu v mesiaci, k 14.5.2014 bol žalovaný viac ako tri mesiace v omeškaní so splátkou splatnou k 22.1.2014 (pretože od tohto dňa do 14.5.2014 uplynuli viac ako tri mesiace; § 53 ods. 9 OZ). K zosplateniu úveru teda došlo pre omeškanie práve s touto splátkou. Odo dňa splatnosti (zročnosti) tejto splátky tak začala plynúť trojročná premlčacia doba celého dlhu (§ 103 OZ), ktorá uplynula 22.1.2017, pričom žaloba bola podaná 16.3.2017, teda po jej uplynutí. Na základe uvedeného súd žalobu v časti o zaplatenie 47.001,87 € s príslušenstvom uvedeným vo výroku zamietol s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania, a v časti istiny 4.977,53 € z dôvodu, že žalobca na túto sumu po jej úhrade žalovaným (v období od 31.10.2018 do 20.1.2021) už nemá nárok.

21. Pokiaľ žalobca tvrdil, že žalovaný úhradami po vyhlásení predchádzajúceho rozsudku súdu prvej inštancie uznal svoj dlh, toto tvrdenie neobstoí, nakoľko zo strany žalovaného nešlo o písomné uznanie. Navyše je pravdepodobné, že žalovaný nemal vedomosť o právnych následkoch premlčania, keďže platby uhrádzal až do januára 2021, kedy sa dal právne zastúpiť advokátom (a bol ním zrejme v tejto súvislosti poučený).

22. O nároku na náhradu trov konania (vrátane trov odvolacieho konania) rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 396 ods. 3 C.s.p.

23. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie.